

**YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen
määräaikaisraportointi YK:n lapsenoikeuksien
komitealle
ja lapsen oikeuksien sopimuksen vaihtoehtoinen
raportti**

Toiminnanjohtaja Hanna Heinonen

9.11.2016

Lastensuojelun Keskusliitto
Armfeltintie 1, 00150 Helsinki
Puh. (09) 329 6011
toimisto@lskl.fi | www.lskl.fi

YK:n lapsen oikeuksien sopimus

- **YK:n lapsen oikeuksien sopimus** on tärkein lapsia koskeva ihmisoikeussopimus
- Sopimus hyväksyttiin YK:n yleiskokouksessa 20.11.1989
- Sopimusta edelsi YK:n lapsen oikeuksien julistus vuodelta 1959
- Sopimus **sitoo oikeudellisesti** sopimuksen hyväksyneitä valtioita
- **Lakina voimassa Suomessa vuodesta 1991! (25 vuotta)**
- Sopimus on **maailman laajimmin** ratifioitu ihmisoikeussopimus.

Valinnaiset pöytäkirjat

- Lapsen oikeuksien yleissopimuksen valinnainen pöytäkirja lasten osallistumisesta aseellisiin selkkauksiin (2000)
- Valinnainen pöytäkirja lasten myynnistä, lapsiprostitutiosta ja lapsipornografiasta (2012)
- Valinnainen pöytäkirja valitusmenettelystä voimaan Suomessa 12.2.2016

Lapsen oikeuksien komitea

<http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/CRC/Pages/CRCIntro.aspx>

- 18 jäsentä (puheenjohtaja: Mr. Benyam Dawit Mezmur, Ethiopia)
- Kokoontuu kolme kertaa vuodessa neljä viikkoa kerrallaan Genevessä.
- Komitea tutkii määräaikaisraportit, kuulee valtioita, kansalaisjärjestöjä ja tekee tämän pohjalta loppupäätelmät ja antaa suositukset ja huomautukset.
- Valvoo ja seuraa sopimuksen täytäntöönpanoa.
- Yleiset keskustelupäivät (Days of General Discussion).
- Yleiskommentit.
- Käsittelee valitukset.

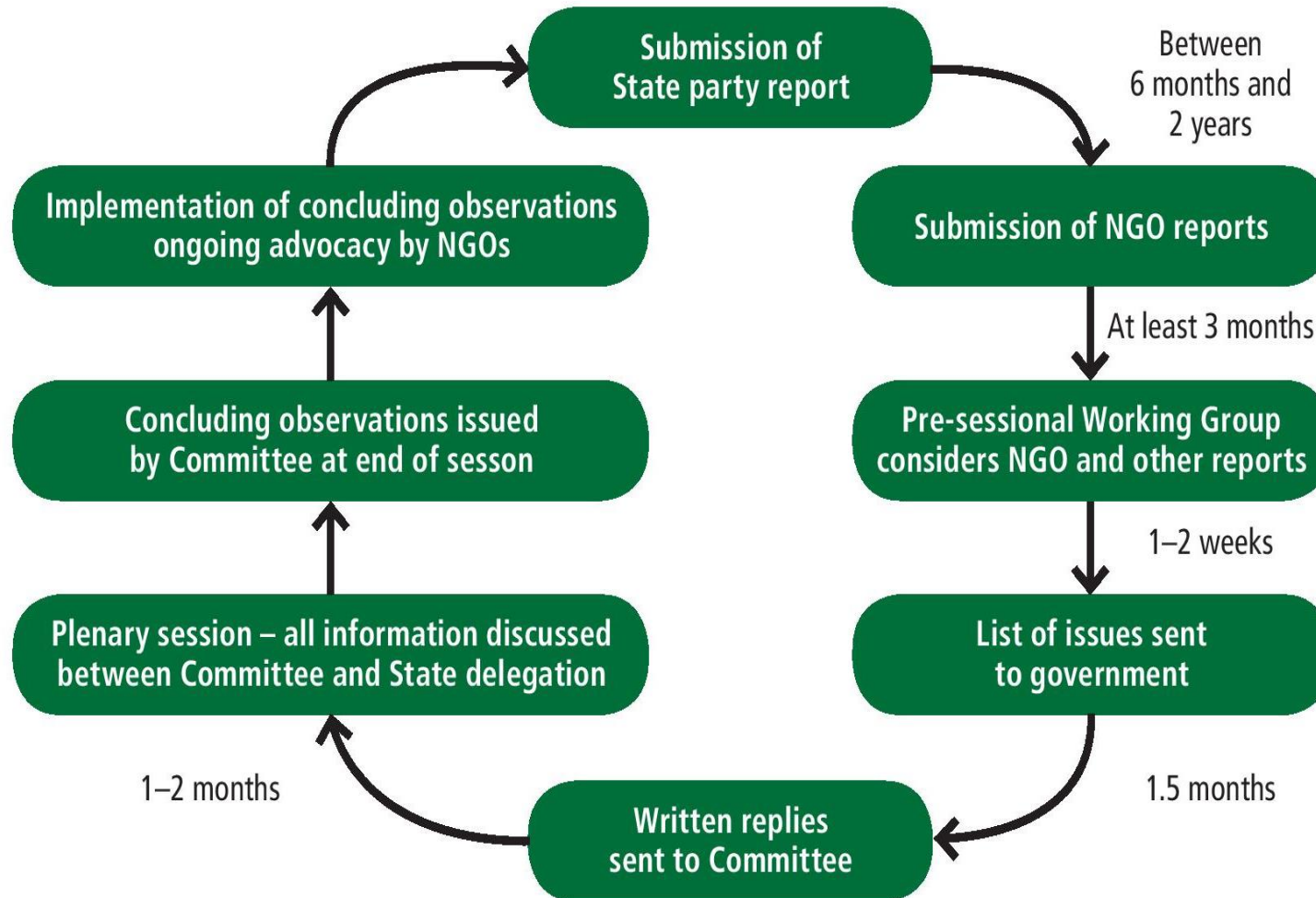
(valinnainen pöytäkirja valitusmenettelystä)

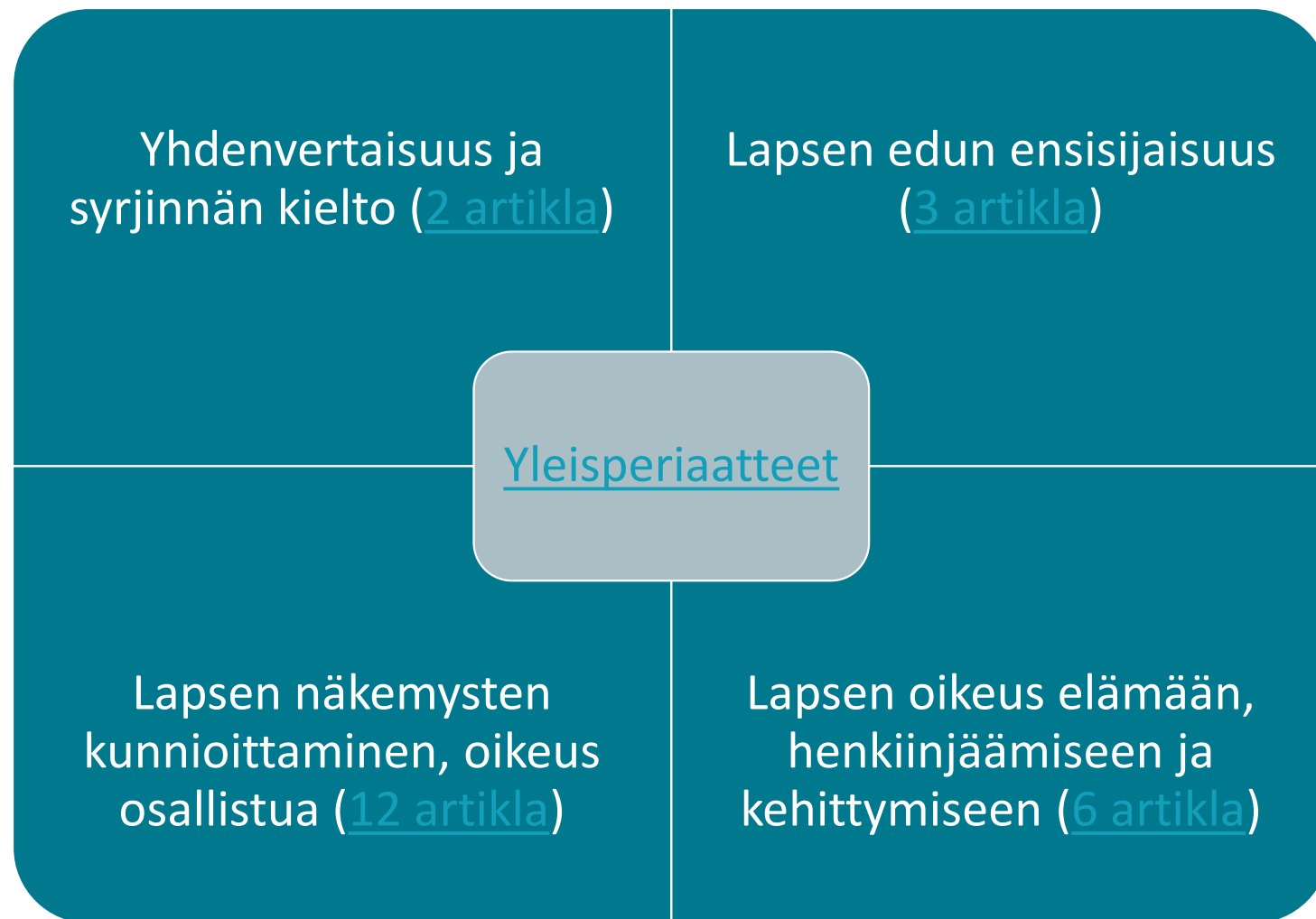
Sopimuksen valvonta ja täytäntöönpanon seuranta

- Komitean antamat [yleiskommentit](#) tukevat valtioita sopimuskohtien tulkinnassa
- Sopijavaltiot toimittavat komitealle [määräaikaisraportit](#)
- Komitean viimeisimmät päätelmät ja suositukset Suomelle on annettu vuonna 2011.
- [Suomen valtion](#) seuraava määräaikaisraportti toimitetaan komitealle 2017
- Myös **lapsiasiavaltuutettu** sekä **eduskunnan oikeusasiamies** antavat oman raporttinsa lasten oikeuksien toteutumisesta komitealle. **Kansalaisjärjestöt** toimittavat komitealle oman raporttinsa (nk. vaihtoehtoisen raportin kokoamista koordinoi Lastensuojelun Keskusliitto)
 - Vaihtoehtoinen raportti on erinomainen väline saada epäkohdat komitean tietoon ja tällä tavoin vaikuttaa Suomen tuleviin päätelmiin ja suosituksiin. Vaihtoehtoinen raportti on Suomen lapsipolitiikan kehittämisväline.

Reporting process of the Committee on the Rights of the Child

Sopimuksen yleisperiaatteet tulee ottaa huomioon kaikkien sopimuskohtien tulkinnassa

Millainen on hyvä vaihtoehtoinen raportti? 1/2

- Tarkoituksena on arvioida miten sopimusta on implementoitu arkeen (laki, palvelut, politiikka)
- Tuodaan esille kansalaisyhteiskunnan näkökulmaa, vältetään raportin juridisoitumista (vs. valtion raportti)
- Raportin takana mahdollisimman laaja joukko toimijoita ympäri Suomen (ei vain suuria järjestöjä)
- Lähestymistapa mahdollisimman kattava, analyyttinen ja objektiivinen

Millainen on hyvä vaihtoehtoinen raportti? 2/2

Tuodaan esille:

- 1) miten sopimusta on implementoitu arkeen
- 2) mitä huolenaiheita ja kehityskulkuja yhteiskunnassa on näkyvillä
- 3) mitä haasteita on sopimuksen toteuttamisessa
- 4) miten komitean edelliset suositukset on otettu huomioon (lyhyesti)
- 5) konkreettisia suosituksia asioiden parantamiseksi

Suomelle v. 2011 annetuista suosituksista

- Lapsen oikeuksiin sekä lasten ja perheiden politiikkaan liittyvän koordinaation tarve.
- Lasten osallisuuden vahvistaminen ja konkretisointi.
- Tiedon lisääminen lapsen oikeuksista.
- Lapsen edun näkökulman ulottaminen läpileikkaavaksi teemaksi kansallisen tason normiohjaukseen.
- Ehkäisevän työn vaikuttavuus ja kustannustehokkuus.
- Sijaishuollon laitospainotteisuudesta irtautuminen ja perhehoidon ensisijaisuuden vahvistaminen.
- Systemaattisen tiedon keruun haaste.
- Huomiota myös erotilanteisiin, päihteitä käyttäviin vanhempiin ja kouluviihdyvyyteen.
- Edellisissä suosituksissa järjestöraportissa toivottiin kuritusväkivaltaan ja ympärileikkaukseen liittyviä suosituksia sekä suuremman huomion kiinnittämistä maahanmuuttajalapsiin ja ilman huoltajaa tulleisiin lapsiin.